

HETI JELENTÉS – 21/52

„Nehéz rajta nyerni, de könnyű veszíteni” – a Makronóm Intézet konferenciája a blokkosodás gazdasági hatásairól – [Teljes cikk](#)

A Debreceni Egyetem és a Makronóm Intézet blokkosodás témájú konferenciájának résztvevői rávilágítottak arra, hogy a szétváláson többet veszítünk, mint amennyit nyerhetünk. A Makronóm Intézet számításai szerint a globális GDP akár 1,5–5 százaléka, az uniós GDP-nek pedig 0,6–4,4 százaléka is elveszhet a blokkosodás különböző scenáriói mentén. György László kormánybiztos kiemelte, hogy a blokkosodás ellenszerét jelentheti, ha Magyarországot a keleti és a nyugati fejlett technológia találkozási pontjává tesszük, csúcsra járattjuk a beruházásokat és a foglalkoztatást, és megerősítjük tudástermelő rendszereinket, hogy magasabb hozzáadott értékű munkát tudjanak végezni a magyarok a globális ellátási láncokban.

Címkék: [blokkosodás](#) | [Makronóm Intézet](#) | [Makroszkóp](#)

Putyin Pekingben: egy nem annyira gyönyörű barátság folytatása – [Teljes cikk](#)

A folytatást és a folytonosságot ígérő találkozáson az aláírt megállapodásokról részleteket egyik fél sem árult el, annyit azonban igen, hogy azok közös befektetésekről szólnak az orosz csúcstechnológiai ipar, a gyógyszergyártás és az energia területén. Vagyis a jövő messze túlmutat már a kereskedelmen, Kína pedig úgy döntött, beszáll az orosz iparba és kutatás-fejlesztésbe. Az eddigi függőségi viszony tehát még nagyobb lesz, Oroszország pedig tudatosan vállalja a rizikót a háború gazdaságilag biztonságos folytatása érdekében.

Címkék: [Hszi Csin-Ping](#) | [orosz-kínai kapcsolatok](#) | [Vlagyimir Putyin](#)

Kína háromszor annyit költ a hadseregére, mint amennyit bevall – [Teljes cikk](#)

A washingtoni székhelyű American Enterprise Institute (AEI) jelentése szerint Kína 710,6 milliárd dollárt költött a hadseregére 2022-ben, ami több mint háromszorosa annak, mint amit nyilvánosan közzétett. Figyelembe vették az olcsóbb munkaerőköltségeket, valamint a „valószínűsített, de nem feltüntetett kiadásokat”, mint például a többi fegyveres alakulat költségét (rendőrség, parti őrség), az űrhadviselésre, űrkutatásra szánt összegeket, valamint a kettős célú kutatásokra szánt összeget. A cikk magyarázatul szolgál arra is, hogy Peking az elmúlt évtizedben miképp tudta kiépíteni például a kifinomult rakétaképességét vagy túlszárnyalni az USA haditengerészetét.

Címkék: [hadsereg](#) | [Kína](#) | [USA](#)

A kereskedelem liberalizációja gátolja az afrikai fejlesztéseket – [Teljes cikk](#)

Az afrikaiaknak régóta ígérik, hogy a kereskedelem liberalizációja felgyorsítja a növekedést és a strukturális átalakulást. Ehelyett csökkentette a földrész szerény termelési kapacitásait, az ipart és az élelmezésbiztonságot. Jomo Kwame Sundaram, az ENSZ volt gazdaságfejlesztési főtárhelyettese szerint a termelés növelése nélkül visszafelé sülhet el a piacok teljes megnyitása.

Címkék: [Afrika](#) | [ENSZ](#) | [mezőgazdaság](#) | [termelési kapacitás](#)

A tartósan erős dollár egyre nagyobb nyomás alá helyezi a világgazdaságot – [Teljes cikk](#)

A dollár erősödése a főbb valutákkal szemben – amelyet az Egyesült Államok relatív erős gazdasági teljesítménye és a Fed magas kamatlábai okoznak – jelentős hatással van a világgazdaságra. Ezen negatív hatásoktól számos ország megpróbálta magát elszigetelni a devizaadósság csökkentése és az óvatosabb költségvetési politikák révén, de egy további értéknövekedés veszélyeztetné a nyersanyagimportőröket és a feltörekvő piacokat. A túl erős dollár korábban már válságot okozott az USA-tól erősen függő gazdaságokban, például a 1997-es ázsiai pénzügyi krízis idején, így mostanra több ország áttért a helyi valutában denominált adósságra. Ugyanakkor a tartósan erős dollár új repedéseket nyithat a világgazdaságon, különösen a feltörekvő piacok adósságválságának formájában.

Címkék: [dollár](#) | [Fed](#) | [gazdasági válság](#) | [infláció](#)

Amerika aggódik: Európa gázellátása ismét egyetlen vállalathoz kötődik – [Teljes cikk](#)

A Bloomberg írt arról, hogy Európa újra rendkívül kitétté vált egyetlen gázszállító vállalatnak. Jelenleg Norvégia biztosítja az unió gázellátásának 30 százalékát. A 109 milliárd köbméter földgáz nagyjából kétharmadát az Equinor vállalat értékesítette. A norvégoknak nincs akkora háttérük a készletek terén, mint a Gazpromnak, így minden kiesés, karbantartás, hibajavítás gondot okoz a folyamatos ellátásban, ami a gázárak megugrását okozza. Az orosz vélemények szerint ez olyan, mintha elővették volna a régi cikkeiket a Gazprom európai gázpiaci erőfölényének kedvezőtlen hatásairól, csak most mindenhol lecserélték az Equinorra. Úgy vélik, az amerikaiak készítik elő a piacot a vélhetően 2026-ban induló új LNG-projektjeiknek.

Címkék: [Európai Unió](#) | [gázellátás](#) | [szankciók](#) | [USA](#)

A Nyugat-Balkán külpolitikai kapcsolatai bonyolultabbak, mint gondolnánk – [Teljes cikk](#)

A Nyugat-Balkán országainak külpolitikai prioritásai jelentősen eltérnek, tanulmányozásuk aktualitást kap a júliusban kezdődő magyar soros elnökséggel. Hazánk célja a térség európai uniós csatlakozási folyamatának előmozdítása. Koszovó és Albánia a leginkább Nyugat-barát, míg Szerbia inkább Oroszországra támaszkodik az ortodox testvériség tradícióinál fogva. Szarajevó, Podgorica és Szkopje a külkapcsolataik kiegyensúlyozásával kísérletezik. A régió kockázatainak az észlelése is eltérő a történelmi, politikai és kulturális sokszínűség miatt. Emellett a NATO-tagság népszerűségi mutatója Koszovóban és Albániában magas. A politikai különbségek és a történelmi sérelmek komoly kihívásokat jelenthetnek a csatlakozási folyamat során.

Címkék: [Európai Unió](#) | [Nyugat-Balkán](#) | [soros elnökség](#)

Olcsó a menetjegy a kínai gyorsvasutakon, nem is termelnek nyereséget – [Teljes cikk](#)

Kínában komoly vitát váltott ki, hogy emelkedtek a viteldíjak a gyorsvasutakon. Ezek zömében veszteségesek, és csak néhány vonal tud profitot termelni, elsősorban a fejlettebb, nagyobb forgalmú keleti régiókban. Az országban használt nagy sebességű vasutak viteldíja a világon a legalacsonyabbak közé tartozik. A másodosztályra szóló jegyek fejenként és kilométerenként körülbelül 0,46 jüanba (23 forint) kerülnek. Ez más országokban 1,65–2,13 jüan között mozog, Japánban például 2,34. Kína célja, hogy 2035-re az országos vasúthálózat elérje a 200 ezer kilométert, amiből körülbelül 70 ezer lenne a gyorsvasút a jelenlegi 45 ezer kilométer helyett.

Címkék: [gyorsvasút](#) | [Kína](#)

A tálibok segítségével juthat el az orosz kőolaj Dél-Ázsiába – [Teljes cikk](#)

Afganisztán, Kazahsztán és Türkmenisztán egy energiakereskedelmi és logisztikai csomópont létrehozásáról állapodott meg. A létesítményt Nyugat-Afganisztánban hoznák létre, és mindhárom állam befektetne a projektbe, amely a kőolajfüggő dél-ázsiai államok – így Pakisztán – orosz kőolajjal történő ellátását szolgálná. Kazahsztán bejelentette, hogy köz- és vasúti összeköttetés kiépítését is tervezik Afganisztánon keresztül, hogy kapcsolatot létesítsenek az öböl menti országokkal, illetve Dél-Ázsiával.

Címkék: [Afganisztán](#) | [orosz földgáz](#) | [orosz kőolaj](#) | [tálibok](#)

Zöldgazdaság

2

A BYD jelentős európai terjeszkedésre készül – [Teljes cikk](#)

A belső fogyasztás csökkenésével Kína rákényszerítette magát a felfokozott exportra. A BYD magyarországi gyárépítésével már egy lépéssel előrébb jár. Az óriásvállalat ambíciói nagyok – a feltételek pedig adottak ahhoz, hogy győzzön.

Címkék: [BYD](#) | [elektromos átállás](#) | [zöldenergia](#)

Durván megugrott a tisztán elektromos járművek száma Magyarországon – [Teljes cikk](#)

Hétszer több lett 2020 elejéhez képest, április végére pedig átlépte a 96 ezret is. A jövő a zöldenergiáé.

Címkék: [elektromos autó](#) | [zöldátállás](#) | [zöldenergia](#) | [zöldgazdaság](#)

A német és a svéd kormány is ellenzi az extravámok kivetését a kínai EV-kre – [Teljes cikk](#)

Olaf Scholz német kancellár és Ulf Kristersson svéd miniszterelnök ellenzi a kínai elektromos járművekre (EV) kivetett extravámokat, mivel azok negatív hatással lehetnek az európai gazdaságra. Scholz szerint önmagunkat is büntetnék az ilyen intézkedésekkel, mivel sok európai márka Kínában gyártja és értékesíti az elektromos gépkocsijait. A Német Nagykereskedelmi, Külkereskedelmi és Szolgáltatóipari Szövetség elnöke, valamint a német autógyártók szintén aggodnak a fogyasztókra és a vállalatokra nehezedő magasabb költségek miatt, mivel az európai járműpiac főként a Kínából importált alkatrészekre és elektromos modellekre támaszkodik.

Címkék: [elektromos autók](#) | [extravámok](#) | [Olaf Scholz](#) | [Ulf Kristersson](#)

Párizsi olimpia: ez lesz a legzöldebb játékok, vagy csak a szemünk káprázik? – [Teljes cikk](#)

A párizsi lesz a legzöldebb és legfenntarthatóbb olimpia, amelyet valaha rendeztek. De a fény városának központja csak néhány, az eseményekhez átalakított épülettel vesz részt a lebonyolításban, a többi – az olimpiai falu, az úszókomplexum, a Stade de France – mind a külvárosokban található. Macron elnök a játékokat hivatali idejének egyik legerősebb politikai pillanatává akarja tenni, ezt azonban két fronton is félelem kíséri: a biztonság és a rendezési kudarcok.

Címkék: [Emmanuel Macron](#) | [olimpia](#) | [Párizs](#)

Miért rúgta ki Putyin a védelmi miniszterét? – [Teljes cikk](#)

Szergej Sojgu nem tudott választ adni a háborús gazdaság okozta kihívásokra. A védelmi költségvetés a GDP 6,6 százalékát viszi el, az ukrain háborúra mintegy 120 milliárd dollárnyi összeget különített el a Kreml. Ez a költségvetés a hadiipari komplexumok és az innováció csúcsra járatásának feltételezi, a feladattal azonban Sojgu látványosan nem tudott megbirkózni. Utódja egy technokrata politikus, Andrej Belouszov közgazdász lett: a miniszterelnök-helyettes hosszú ideje Putyin első számú gazdasági tanácsadója, a képességeit azonban mostantól a haderőfejlesztés és a háborús költségvetés legcélravezetőbb felhasználásának érdekében is kamatoztatja majd. Az, hogy az orosz elnök egy gazdasági szakembert nevezett ki, arra utal, hogy hosszú háborúra készül.

Címkék: [Andrej Belouszov](#) | [Dmitrij Peszkov](#) | [Szergej Sojgu](#) | [ukrainai háború](#)

A Bizottság javaslata: szigorúbb szankciókat és katonai finanszírozást keletre – [Teljes cikk](#)

Az Európai Bizottság új szankciócsomagot javasol Oroszország és Belarusz ellen, amely szigorúbb intézkedéseket tartalmaz az orosz LNG és a hélium behozatalának korlátozására. Továbbá szigorítaná a politikai pártok orosz finanszírozásának tilalmát, az orosz médiumok uniós működését és új szabályokat vezetne be az orosz „árnyékflotta” ellen. A csomag még enyhülhet, mivel az elfogadásához egyhangú döntés szükséges, és néhány pontja vitás lehet egyes tagállamok számára. Emellett az Európai Békekeret révén Örményország és Georgia katonai, valamint logisztikai támogatást kaphat többek között annak érdekében, hogy jobban megfeleljenek az uniós normáknak, erősítve ezzel az integrációs folyamatok mellett a régió stabilitását.

Címkék: [katonai segély](#) | [LNG](#) | [Oroszország](#) | [szankciók](#)

Hol vannak az erősített védvonalak? Harkiv milliókat fizetett fiktív cégeknek – [Teljes cikk](#)

A Mezsa Korrupcióellenes Központ vezetője egy jelentést írt az Ukrainai Pravdában, amelyben feltette a kérdést: Most, amikor Harkivot támadják, hol is vannak a megerősített katonai védvonalak, az erődítések? A portál most, az orosz támadás alatt arról számol be, hogy az ukrainai erődítmények építésére szánt dollármilliókat strómanok fedőcégeinek utalták.

Címkék: [korrupció](#) | [ukrainai háború](#)

A világ összes pénze is kevés Ukrajnának – [Teljes cikk](#)

Az Európai Unió nem magát a befagyasztott orosz vagyont, hanem az azt kezelő belga Euroclear nyereségét, évi 2,5-3 milliárd eurónyi összeget fordítaná Ukrajnára. A terv hatalmas nehézségek árán született meg, mivel a józanabban gondolkodó európai politikusok még ezt is túl rizikósnak találták: olyan precedens nélküli gyakorlatról van szó, amelynek hosszabb távú hatását senki nem tudta felmérni. Denisz Maljuska ukrán igazságügy-miniszter ugyanakkor nevetségesnek titulálta az összeget. Hárommilliárd euró szinte semmi. Százmilliárdokra van szükségünk a háború megnyeréséhez – mondta, hozzátéve, hogy „első lépésnek jó lesz ez is”, de az ukrán kormány változatlanul a teljes zárolt orosz vagyont elkobzását és Kijevbe küldését követeli.

Címkék: [G7](#) | [orosz zárolt vagyon](#) | [ukrainai háború](#) | [ukrán segély](#)

Az oroszok már tudják, kik robbantották fel az Északi Áramlatot – [Teljes cikk](#)

Andrej Derkacs orosz nemzetiségű volt ukrán politikus arról nyilatkozott, hogy az amerikai titkosszolgálat ukránokat használt fel az Északi Áramlat felrobbantására. Szerinte az ügyben érintett az angol titkosszolgálat is.

Címkék: [Északi Áramlat](#) | [Oroszország](#) | [ukrajnai háború](#) | [USA](#)

Egyetlen ábrán a világ összes repülőgép-hordozója – [Teljes cikk](#)

Meglepő, de a világon mindössze huszonzét darab van minden idők legnagyobb harci járműveiből, a repülőgép-hordozókból. A listát természetesen az Egyesült Államok vezeti, ám Kína is felpörgette a gyártást, és már a második helyen áll.

Címkék: [egyetlen ábrán](#) | [repülőgép-hordozó](#) | [Visual Capitalist](#)

Szankciók vagy piactisztogatás? – [Teljes cikk](#)

Alighogy Antony Blinken amerikai külügyminiszter hazatért pekingi útjáról, Washington 200 vállalatot szankcionált, köztük 31 kínait Oroszország ukrajnai háborúja miatt. Pár távol-keleti céget már ezt megelőzően is büntetőintézkedésekkel sújtottak, például azért, mert részt vesznek az Arctic LNG 2-projektben. Az oroszok szerint az USA csak az orosz konkurenciát akarja eltávolítani a piacról.

Címkék: [Kína](#) | [Oroszország](#) | [ukrajnai háború](#) | [USA](#)

Társadalom és technológia

Egy hatalmas kínai adatcsaló-hálózat bujkál a kibertérben? – [Teljes cikk](#)

Európában és az USA-ban több mint 800 ezer ember bankkártyaadatait szerezték meg dízajnertermékeket árusító hamis weboldalakon keresztül, amelyeket valószínűleg Kínából irányítanak. Gyakran az áldozatok számláját nem bántják, megelégszenek a személyes adataikkal is, amelyek birtokában még manipulálhatóbbá válnak a csalás áldozatai. Legyünk elővigyázatosak, figyeljünk az elütésekre, az URL-ekre, és vásárlás előtt nézzük meg a weboldalak minőségét.

Címkék: [fake weboldalak](#) | [kibertér](#) | [Kína](#)

A telefonunk hamarosan már főz, mos és takarít helyettünk – [Teljes cikk](#)

Nemrég az OpenAI, majd a Google is megosztotta, hogy milyen újításokat tervez a jövőben. Az új ChatGPT-4o-fejlesztés érzelemdúsan beszél majd, a Google mesterségesintelligencia-modellje pedig a több ezer képből álló galériánkban kutat egy-egy kép után, sőt a bankkártyaadatainkra pályázó csalókat is felismerheti. Az Apple-nek, bár mögöttük kullog, még van esélye behozni a hátrányát, és elmondása szerint nagy lépésre készül.

Címkék: [Apple](#) | [ChatGPT](#) | [Google](#)

A Fico elleni merénylet után Szlovákia megbékélésre vágyik – [Teljes cikk](#)

A múlt héten egész Szlovákia, de talán a világ jobbik fele is megdöbben, amikor szembesült a hírrel, hogy meglőtték Robert Fico szlovák miniszterelnököt. A merénylet sajnos egyről tanúskodik: a társadalom szétcincálása, a polarizáltság, az eszme életre-halálra való erőltetése még az olyan, közmondásosan békés nemzet szöveteibe is beférkőzött, mint a szlovák.

Címkék: [Robert Fico](#) | [Szlovákia](#)

Egyre élesebbé válik a Holdért folytatott amerikai és kínai űrverseny – [Teljes cikk](#)

Kína az elmúlt héten újabb űrküldetést kezdett, amelynek a célja mintával hazatérni a Hold sötétebb oldaláról, ahol eddig csak kínai űrszonda járt. A Csang'e 6 fedélzetén számos európai műszer található, példázva azt a szándékot, hogy Peking nem tekinti csak a saját missziójának az expedíciót. Az viszont biztos, hogy a Holdon is egyre élesebbé válik az amerikai–kínai rivalizálás.

Címkék: [hidegháború 2.0](#) | [Kína](#) | [űrkutatás](#) | [űrverseny](#)

Hazai helyzetjelentés

5

A magyar kormány a kínai és a német autógyártókkal is tárgyal – [Teljes cikk](#)

Nagy Márton összeurópai, az elektromos autózás felgyorsítását elősegítő akciótervről tárgyalt a német autógyártók vezetőivel. Emellett a tárcavezető és a Nemzetgazdasági Minisztérium delegációja a kínai NIO vállalat meghívására Csang Hujjal, a NIO Europe elnökhelyettesével is egyeztetett, amikor látogatást tett a társaság Bajorországban található európai központjában.

Címkék: [autóipar](#) | [Kína](#) | [magyar ipar](#) | [Németország](#) | [zöldátállás](#)

A versenyképesség és a demográfia is a magyar soros elnökség fókuszában – [Teljes cikk](#)

Magyarország egy kihívásokkal teli időszakban tölti be az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét, célunk, hogy kulcsfontosságú területeken lépünk előre – jelentette ki Varga Mihály, miután Elisabeth Svantesson svéd pénzügyminiszterrel tárgyalt Brüsszelben. A magyar tárcavezető elmondta: nagy hangsúlyt fordítunk majd az uniós versenyképességi és a demográfiai kihívásokra, a zöldgazdasági átállásra és a fenntartható adósságpályára is.

Címkék: [demográfia](#) | [Magyarország](#) | [soros elnökség](#) | [versenyképesség](#)

Tiszaújváros: 500 milliárd forintos Mol-beruházás – [Teljes cikk](#)

Átadták a Mol 1mintegy 500 milliárd forintból megvalósított tiszaújvárosi poliol komplexumát, amely évente mintegy 200 ezer tonna poliolt (egy széles körben alkalmazott műanyag-alapanyagot) állít elő. Orbán Viktor miniszterelnök, Hernádi Zsolt, a cég elnök-vezérigazgatója és Ilse Henne, a ThyssenKrupp igazgatótanácsának a tagja avatták fel a létesítményt, amely az elérhető legmodernebb technológiával fog üzemelni. A Mol-csoport az egyetlen olyan az egész kelet-közép-európai régióban, amely kézben tartja a poliolorok gyártásának teljes értékláncát.

Címkék: [beruházás](#) | [Magyarország](#) | [Mol](#)

Aktuális gazdasági és geopolitikai összefüggések vezetői elemzése és előrejelzése

A BLOKKOSODÁSON NEHÉZ NYERNI, DE KÖNNYŰ VESZÍTENI

Egyre több jele látszik a globális blokkosodásnak annak ellenére, hogy ennek hosszú távon nincs nyertese. A világgazdaság széttöredezése átrendezi a globális ellátási láncokat, ami lassítja a gazdasági növekedést és fűti az inflációt. Az országok egyre inkább a saját blokkjukon belül fektetnek be, de már a pénzügyek és a technológia terén is megindult a szétválás. Ezen folyamatokat valamelyest mérsékelhetik a geopolitikai tömböket összekötő konnektorállamok. A blokkosodás negatív gazdasági hatásai jól számszerűsíthetők: ha az EU leválna Kínáról, még a legoptimistább forgatókönyv esetén is kontinensünk elveszítheti gazdasági teljesítményének 0,6 százalékát, ami Horvátország éves GDP-jének vagy a Közös Agrárpolitikára (KAP) évente költött forrás közel kétszeresének felel meg.

Beköszöntött a „slowbalizáció” korszaka

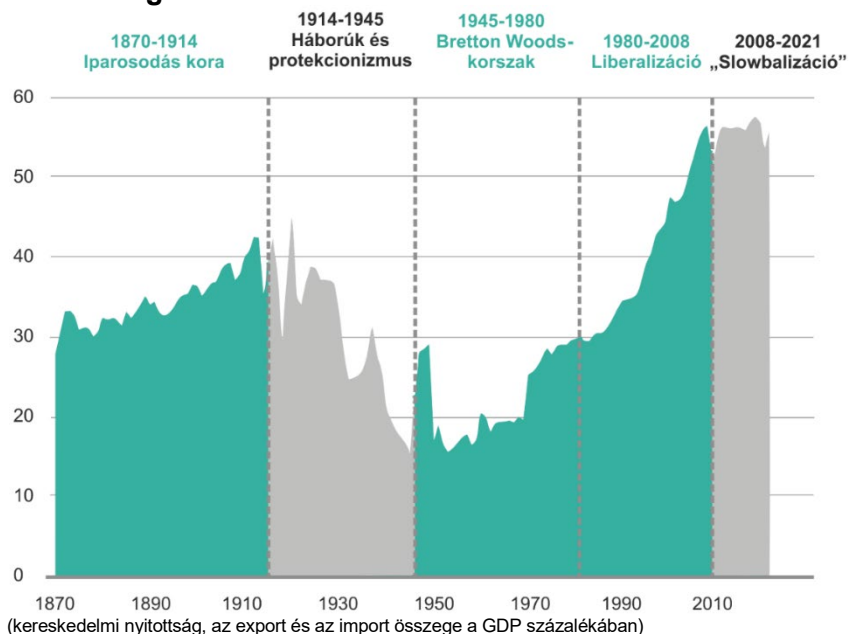
Az áruk, a szolgáltatások és a tőke zavartalan áramlása a 2008-as pénzügyi világválság óta jelentősen lelassult, megtörve a második világháború után általánossá váló globalizációs folyamatot (1. ábra). Ezt az ún. „[slowbalizációs](#)” folyamatot erősítik az elsősorban nyugati politikai nyomásra teret nyelő [blokkosodási törekvések](#), amelyek között egyre gyakrabban jelennek meg a Kínáról való teljes vagy részleges leválás ([decoupling](#)) forgatókönyvei.

Szinte minden területen átrendeződik a világkereskedelem

A politikai és ideológiai okokból gerjesztett geopolitikai feszültségek hatására átalakulhatnak a kereskedelmi kapcsolatrendszerek, valamint a globális ellátási láncok is. Az Egyesült Államok, illetve az Európai Unió által bevezetett protekcionista intézkedések, mint például a 2022-es amerikai inflációcsökkentési törvény vagy egyes Kína-ellenes európai lépések célja a saját gazdaságuk megvédése a geopolitikai riválsaikkal szemben. Ez azonban számos negatív következménnyel jár: az USA és az EU Kínával való kereskedelmének [növekedési üteme lelassulhat](#), miközben új partnereket kell keresniük. Ennek a folyamatnak a győztesei valószínűleg főként a Nyugat és Kína között egyensúlyozó ASEAN-országok lesznek. **Az átrendeződés a növekvő infláció és a lassuló gazdasági bővülés miatt következményekkel bír úgy a fogyasztók, mint a nemzetgazdaságok számára.**

A blokkosodás [pénzügyi instabilitáshoz](#) is vezethet a pénzügyi piacok, az árukereskedelem és a technológiai transzfer korlátozása miatt. Az intézkedések a tőke mozgásokra és a fizetésekre is kiterjedhetnek, kedvezőtlen hatásukat pedig felerősíti a befektetők fokozódó kockázatkerülő magatartása is. **Ezek együttesen a**

1. ábra: A globalizáció korszakai a közelmúltban

befektetések és a beruházások visszafogását eredményezhetik. A globális árukereskedelem visszaesése növelheti az inflációt is, ez pedig monetáris megszorításokat követelne a jegybankoktól, mérsékelve a pénzügyi eszközök értékét és növelve a hitelköltséget. A bankok emelkedő finanszírozási költségei csökkentik azok profitabilitását, így a hitelezési hajlandóság mértékét is.

A geopolitikailag eltérő irányultságú országok egyre inkább a saját blokkjukhoz tartozó vagy semleges államok valutáiból képeznek tartalékokat a dollár helyett. Ez **a dedollarizációs folyamat szintén destabilizálhatja a pénzügyi piacokat.** Ilyen törekvés a [BRICS-csoport kezdeményezése](#), amely egy saját közös valutát hozna létre. Ez azonban nem lesz gyors folyamat, mivel még szükség van számos részlet kidolgozására, illetve ahhoz, hogy mások is elkezdjék ezt használni, be kell bizonyítaniuk, hogy az új pénznem működőképes és stabil. Az átállás nehéz lesz, mert a nemzetközi tranzakciók 88 százalékát továbbra is dollárban folytatják le, de a szándék már egyre nagyobb.

Az államok közötti technológiai verseny és egyéb korlátozások ugyancsak ronthatják a gazdasági kilátásokat. Az egymással szemben álló felek igyekeznek megvédeni a saját technológiájukat, ennek érdekében pedig a nemzetközi tudományos és a technológiai együttműködések is megritkulhatnak. **A technológiai töredezettség a termelékenység növekedésének lassulásához vezethet, ami a kevésbé fejlett országok számára jelentené a legnagyobb kihívást,** hiszen ezekre a helyekre nem jutnának el az új technológiák.

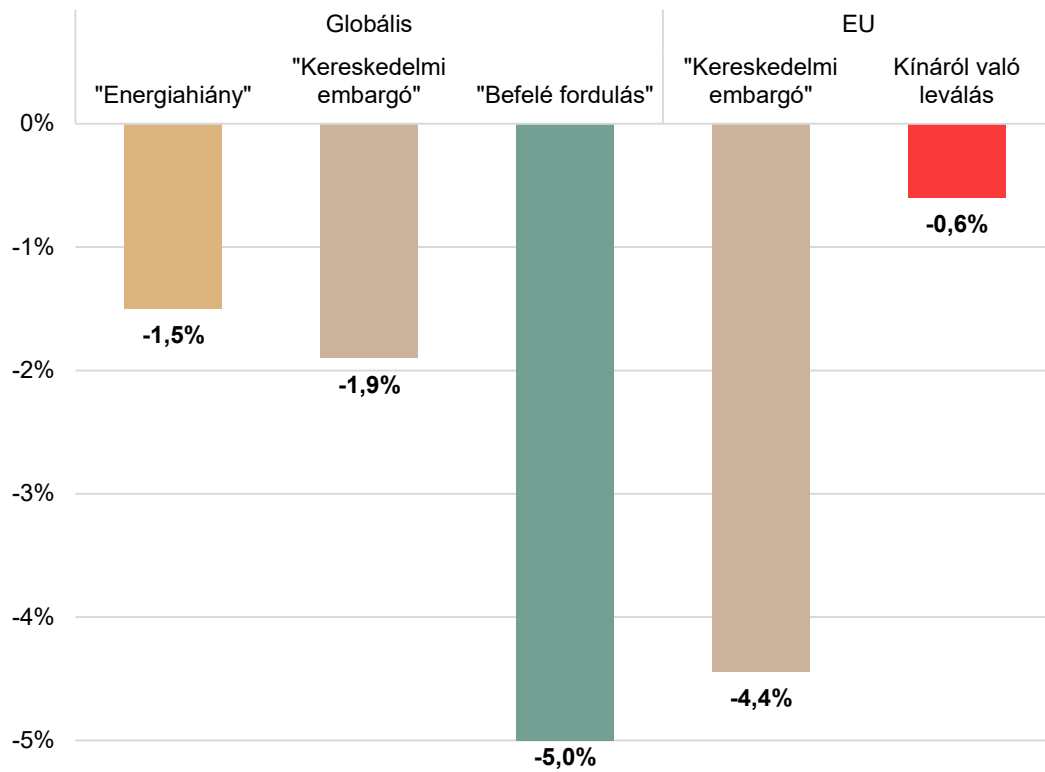
A külföldi közvetlentőke-befektetések (FDI) irányai is átrendeződhetnek a geopolitikai töredezettség hatására. **A nyugati vállalatok egyre inkább a saját blokkjukon belül építik ki a termelési kapacitásokat,** megtörve az eddigi trendet – ezt a jelenséget friendshoringnak nevezzük. Az FDI elterelődése a feltörekvő gazdaságokat [érinti a legkedvezőtlenebben](#). **A befektetések átrendeződésének azonban lehetnek nyertesei is: az úgynevezett „[konnektorállamok](#)”.** Ha a blokkok közötti vállalati együttműködések nem szűnnek meg, akkor egyes országok összekötő szereplőkként léphetnek fel. Erre példa többek között Vietnám, Indonézia, Mexikó, Lengyelország és a kereskedelmi nyitottságot, konnektivitást szintén középpontba helyező Magyarország is.

Minden blokkosodási forgatókönyv GDP-visszaeséssel jár

A Makronóm Intézet a blokkosodás különböző szintjei alapján – figyelembe véve a Nemzetközi Valutaalap és az OECD témában készült kutatásait is – **4 lehetséges forgatókönyvet vizsgált meg.** Mindegyik vizsgált forgatókönyv megvalósulása **negatívan hatna a világgazdaságra,** ugyanakkor a hatás mértéke különbözik az országok által bevezetett korlátozásoktól és az általuk követett politikáktól függően (**2. ábra**).

Az energiahány scenáriója a globális GDP alappályáját, vagyis a szétválás nélkül várható gazdasági teljesítményt **1,5 százalékkal csökkentené.** Ez a high-tech termékek gyártása és az energiahordozók terén életbe lépő tarifális és nem tarifális korlátozások nyomán következne be. **A kereskedelmi embargó scenáriója legalább 1,9 százalékos globális GDP-veszteséget okozna** az alappályához képest. Ez akkor történne meg, ha az összes ország csak a saját blokkján belül kereskedhetne. **A befelé fordulás scenáriója a globális GDP 5 százalékának, az EU GDP-jének 4,4 százalékának elvesztését eredményezné.** Az importvámok és az állami támogatások növekedése, vagyis világszerte elterjedő protekcionizmus esetén láthatnánk ekkora visszaesést. **A Kínáról való leválás scenáriójában** az EU Kínával való gazdasági kapcsolatai erőteljesen korlátozódnának. Ez pedig az **Európai Unió gazdasági teljesítményének 0,6 százalékos visszaesésével járna,** ami több mint 1 millió munkahely megszűnéséhez vezetne és 0,7 százalékkal emelné meg a fogyasztói árakat. A visszaesés mértéke nagyobb lenne, mint Horvátország egy éves GDP-je és megközelítené az uniós Közös Agrárpolitikára (KAP) szánt éves összeg mintegy kétszeresét. **Jól látható, hogy a blokkosodásnak hosszú távú nyertese nincs, a kérdés csupán az, hogy ki veszít vele többet.**

2. ábra: A GDP várható visszaesése a scenáriók mentén (%)

Forrás: A Makronóm Intézet számítása az IMF és az OECD alapján

IA MAKRONÓM INTÉZETRŐL

A Makronóm Intézet 2020-ban azért jött létre, hogy a patrióta és pragmatikus gazdaságpolitikai szemlélet kiterjesztésének motorja legyen, a magyar gazdaság fejlődése iránt elkötelezett kutatóknak és kutatásoknak otthont, megjelenési felületet biztosítson.

A gazdaság működéséről, pillanatnyi állapotáról minden korábbinál több és részletesebb adat áll rendelkezésünkre. Ez lehetővé teszi, hogy a múltbeli történéseket megértsük, a jelenben pontos képet alkossunk a nemzetgazdaságról és megértsük a hazai, valamint nemzetközi fejlődési irányokat. Hisszük, hogy az adatok elemzése csak akkor vezet az igazság közelébe, ha részrehajlás nélkül, de nem cél- és érzelemmentesen tekintünk az eredményekre.

A Makronóm Intézet feladatának tekinti a hazai gazdaságpolitika eredményeinek közérthető formában történő bemutatását, annak céljait az adat- és értékalapú elemzés módszereivel kívánja támogatni.